

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational study) มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถจำแนกการคงอยู่ของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีและเพื่อสร้างตัวแปรจำแนก (Discriminant variate) พยากรณ์การคงอยู่และการลาออกของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ในบทนี้จะกล่าวถึงรายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ตามลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูสอนวิชาสามัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นกลุ่มครูวิชาสามัญที่ยังคงปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ประจำปีการศึกษา 2553 จำนวน 1,034 คน กลุ่มที่สองเป็นกลุ่มครูวิชาสามัญที่ได้ลาออกจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแล้วในช่วงปีการศึกษา 2550 ถึงปีการศึกษา 2553 จำนวน 220 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูสอนวิชาสามัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำนวน 246 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มตามข้อมูลภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการคงอยู่และลาออกจากการปฏิบัติงานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี คือ กลุ่มครูวิชาสามัญที่ยังคงปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำนวน 131 คน และกลุ่มครูวิชาสามัญที่ได้ลาออกจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สามารถติดต่อได้จากข้อมูลที่โรงเรียนรายงานมายังสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอทุกอำเภอ จำนวน 115 คน ด้วยเทคนิคการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

(1) กลุ่มครูที่ยังคงปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป ได้แก่ ครูสอนวิชาสามัญที่ได้รับการแต่งตั้งก่อนปี พ.ศ.2543 และยังปฏิบัติงานอยู่ถึงปัจจุบัน (ปี พ.ศ.2553)

(2) กลุ่มครูที่ได้ลาออกจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ได้แก่ครูสอน

วิชาสามัญที่ได้รับการถอดถอนออกจากหน้าที่ครูในช่วงปี 2550 ถึงปี 2553 และมีอายุการปฏิบัติงานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามไม่เกิน 5 ปี

โดยรายละเอียดในส่วนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มครูที่ยังคงปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีอายุการปฏิบัติงาน 10 ปีขึ้นไป นั้น ผู้วิจัยได้ติดต่อขอข้อมูลพื้นฐานจากสำนักงานการศึกษาเอกชนของแต่ละอำเภอในจังหวัดปัตตานี ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 131 คน

ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มครูที่ได้ลาออกจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานการศึกษาเอกชนแต่ละอำเภอในจังหวัดปัตตานี กรุณาประสานไปยังโรงเรียนในสังกัดเพื่อขอข้อมูลของครูที่ได้ลาออกจากโรงเรียนภายใน 4 ปี ย้อนหลัง (ปี พ.ศ. 2550 – ปี พ.ศ. 2553) ที่สามารถติดต่อได้ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 115 คน ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

อำเภอ	จำนวนครูสามัญที่ได้รับการบรรจุ		จำนวนครูที่ลาออกตั้งแต่ปี 2550 - 2553	
	คงอยู่	บรรจุ 10 ปีขึ้นไป	ลาออก	สามารถติดต่อได้
อำเภอเมืองปัตตานี	188	54	36	24
อำเภอหนองจิก	88	5	30	13
อำเภอยะหริ่ง	41	6	8	7
อำเภอปะนาเระ	91	20	21	12
อำเภอยะรัง	104	9	10	9
อำเภอมายอ	102	3	12	6
อำเภอโคกโพธิ์	139	9	25	9
อำเภอแม่ลาน	7	0	4	0
อำเภอสายบุรี	224	17	50	27
อำเภอไม้แก่น	4	0	2	0
อำเภอทุ่งยางแดง	46	8	22	8
อำเภอกะพ้อ	0	0	0	0
รวม	1,034	131	220	115

ที่มา : สำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอในจังหวัดปัตตานี ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2553

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

ภูมิฐานะ

ระดับการศึกษา

การสอนตรงวุฒิ

การมีใบประกอบวิชาชีพครู

ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ภาระงานของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

เจตคติต่อวิชาชีพครู

การสนับสนุนจากโรงเรียนในการพัฒนาตนเอง

ความผูกพันต่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ความเหนื่อยหน่ายจากการทำงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การคงอยู่ของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

1. แบบสอบถาม 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 5 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครู เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะแบบตรวจรายการ สอบถามข้อมูลทั่วไปของครูสอนวิชาสามัญโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ประกอบด้วย สถานภาพของครู ภูมิฐานะ ระดับการศึกษา การสอนตรงวุฒิ การมีใบประกอบวิชาชีพครู ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ภาระงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการสนับสนุนจากโรงเรียนในการพัฒนาตนเอง เป็นแบบสอบถามแบบวัดประมาณค่า 5 ระดับผู้วิจัยได้พัฒนาข้อคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของ จุริกรณ์ จันทรมาฏ (2545) โดยปรับปรุงเพิ่มเติมคำในข้อคำถามบางข้อ

การให้คะแนนและการตีความหมายคะแนน แบบสอบถามตอนที่ 2

ลักษณะข้อคำถามแบบสอบถามตอนที่ 2 ให้ครูพิจารณาว่าความรู้สึก และการปฏิบัติตนตามความหมายในข้อความนั้นอยู่ในระดับใด โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึก และการปฏิบัติตนที่ท่าน
แสดงออกในระดับ 80-100%

มาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกและการปฏิบัติตนที่ท่าน
แสดงออกในระดับ 60-79%

ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกและการปฏิบัติตนที่ท่าน
แสดงออกในระดับ 40-59%

น้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึก และการปฏิบัติตนที่ท่าน
แสดงออกในระดับ 20-39%

น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึก และการปฏิบัติตนที่ท่าน
แสดงออกในระดับต่ำกว่า 20%

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่ 2

คำตอบ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อวิชาชีพครู เป็นแบบสอบถามแบบวัดประมาณค่า 5 ระดับ ได้พัฒนาข้อคำถามเกี่ยวกับเจตคติต่อวิชาชีพครูของ นิพนธ์ นนธิ (2539) โดยปรับปรุงเพิ่มเติมคำในข้อคำถามบางข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความผูกพันต่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เป็นแบบสอบถามแบบวัดประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยได้พัฒนาข้อคำถามเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กรของ ศิริพร นาคสุวรรณ (2548) โครงสร้างเนื้อหาครอบคลุม 3 ประเด็น ดังนี้

1. การยอมรับเป้าหมายขององค์กร
2. การทำงานอย่างเต็มความสามารถ
3. ความต้องการเป็นสมาชิกขององค์กร

การให้คะแนนและการตีความหมายคะแนน แบบสอบถามตอนที่ 3 และตอนที่ 4 ลักษณะข้อคำถามแบบสอบถามตอนที่ 3 และตอนที่ 4 ให้ครูพิจารณาว่าความรู้สึก ความคิดเห็น หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในข้อความนั้นอยู่ในระดับใด โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึก ความคิดเห็น หรือพฤติกรรมที่ท่านแสดงออกในระดับ 80-100%
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึก ความคิดเห็น หรือพฤติกรรมที่ท่านแสดงออกในระดับ 60-79%
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึก ความคิดเห็น หรือพฤติกรรมที่ท่านแสดงออกในระดับ 40-59%
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึก ความคิดเห็น หรือพฤติกรรมที่ท่านแสดงออกในระดับ 20-39%
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึก ความคิดเห็น หรือพฤติกรรมที่ท่านแสดงออกในระดับต่ำกว่า 20%

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่ 3 และตอนที่ 4 แบบสอบถามตอนที่ 3 แบ่งเป็นข้อคำถามทางบวกและข้อคำถามทางลบ ส่วนแบบสอบถามตอนที่ 4 เป็นข้อคำถามทางบวกเท่านั้น ใช้เกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

คำตอบ	คะแนน	คะแนน
	(ข้อคำถามทางบวก)	(ข้อคำถามทางลบ)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

ตอนที่ 5 แบบสอบถามความเหนื่อยหน่าย ได้นำข้อคำถามเกี่ยวกับความเหนื่อย สร้างโดย ปรวิณัฐช งามวงศ์ (2548) โดยแบ่งความเหนื่อยหน่ายในการทำงาน เป็น 3 ด้าน คือ

1. ความรู้สึกอ่อนล้าทางอารมณ์ (Emotional Exhaustion)
2. การลดความเป็นบุคคล (Depersonalization)

3. การลดความสำเร็จส่วนบุคคล (Reduce Personal Accomplishment)

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) โดยให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น 5 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริงจริงบางครั้ง จริงน้อย และไม่จริงเลย โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการประเมิน	คะแนน
จริงมากที่สุด	5
จริง	4
จริงบางครั้ง	3
จริงน้อย	2
ไม่จริงเลย	1

เกณฑ์การแปลความหมาย ตอนที่ 2 - ตอนที่ 5

การแปลผลคะแนนแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูง ระดับกลาง ระดับต่ำ และแบ่งช่วงระดับคะแนน โดยใช้คะแนนเฉลี่ยจากข้อมูลเป็นเกณฑ์ ในการพิจารณา ซึ่งหาความกว้างของอันตรภาคชั้นได้ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 140)

$$\begin{aligned} \text{สูตร} &= \frac{\text{ค่าพิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{3} = 1.33 \end{aligned}$$

จากเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยได้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง ครูที่มีคุณลักษณะหรือได้รับการสนับสนุน หรือมีการปฏิบัติตนในแต่ละด้านอยู่ในระดับต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.67 หมายถึง ครูที่มีคุณลักษณะหรือได้รับการสนับสนุน หรือมีการปฏิบัติตนในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.68 – 5.00 หมายถึง ครูที่มีคุณลักษณะหรือได้รับการสนับสนุน หรือมีการปฏิบัติตนในแต่ละด้านอยู่ในระดับสูง

2. แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก เป็นการสอบถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการคงอยู่และลาออกของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในการสรรหาบุคลากรครูธำรงรักษา และส่งเสริมให้ครูประสบความสำเร็จในอาชีพและในการดำรงชีวิต เพื่อเป็นการเสริมเพิ่มเติม การศึกษาเชิงปริมาณให้ได้ข้อมูลครบถ้วนมากยิ่งขึ้น โดยสุ่มจากกลุ่มตัวอย่างเดิมที่ตอบ แบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่มๆ ละ 3 คน รวมเป็น 6 คน เป็นครูที่มีความเต็มใจในการให้ข้อมูล

การทดสอบเครื่องมือ

1. การทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา

นำข้อคำถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ให้ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน หากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะตาม วัตถุประสงค์ (The Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 117) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

R แทน คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อคำถามแต่ละข้อ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยมีการกำหนดคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญให้ ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

หรือนิยามเชิงปฏิบัติการ

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

หรือนิยามเชิงปฏิบัติการ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

หรือนิยามเชิงปฏิบัติการ

เกณฑ์การแปลความหมายมีดังนี้

ค่า $IOC \geq 0.5$ หมายความว่า ข้อคำถามนั้นวัดตรงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ค่า $IOC < 0.5$ หมายความว่า ข้อคำถามนั้นวัดไม่ตรงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. การทดสอบความเชื่อมั่น

2.1 นำข้อคำถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา จำนวน 30 คน นำผลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในตอนี่ 2 – ตอนที่ 4 โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach, 1990: 204)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่น
 K แทน จำนวนข้อของแบบวัดทั้งหมด
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการสนับสนุนจากโรงเรียนในการพัฒนาตนเอง จำนวน 11 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .877

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อวิชาชีพครู จำนวน 19 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .621

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความผูกพันต่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำนวน 16 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .962

ตอนที่ 5 แบบสอบถามความเหนื่อยหน่าย จำนวน 24 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .903

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. มีหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษาถึงสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดปัตตานี โดยทางสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอจะออกหนังสือไปยังโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีเพื่อขออนุเคราะห์ข้อมูลครูที่สอนวิชาสามัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ได้รับการแต่งตั้งก่อนปี พ.ศ. 2543 ยังปฏิบัติงานอยู่ถึงปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2553) และครูสอนวิชาสามัญที่ได้ลาออกจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาภายใน 4 ปีย้อนหลัง (ปี พ.ศ. 2550 –ปี พ.ศ. 2553)

2. มีหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดปัตตานี โดยทางสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอจะออกหนังสือไปยังโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีที่มีกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มครูที่ลาออก ผู้วิจัยได้ติดต่อสอบถามที่อยู่ปัจจุบันทางโทรศัพท์

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ หลังจากส่งแบบสอบถามแล้ว 15 วัน ผู้วิจัยไปติดตามและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง สำหรับแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ผู้วิจัยจะติดตามทางโทรศัพท์เพื่อขอความอนุเคราะห์

4. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนวิจัยต่อไป

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนและมีข้อมูลตัวแปรที่ต้องการศึกษาครบกั้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

6. สำหรับแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์โดยใช้เทคนิคสรุปสะสม (Cumulative Summarization Technique) ที่แบ่งการสัมภาษณ์ออกเป็นช่วงๆ ตามหัวข้อที่สัมภาษณ์ และมีการสรุปการสัมภาษณ์จากการบันทึกที่จดให้ผู้ให้สัมภาษณ์ฟัง และขอให้ผู้ให้สัมภาษณ์ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและแก้ไขการสัมภาษณ์ได้ เมื่อมีการสรุปไม่ตรงกับกรให้สัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง โดยได้ขออนุญาตในการบันทึกเทป พร้อมทั้งการจดบันทึกประเด็นสำคัญ

7. ผู้วิจัยดำเนินการถอดเทปคำให้สัมภาษณ์ และจัดทำเป็นสรุปบรรยายเพื่อใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์จำแนกปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีด้วยเทคนิคการวิเคราะห์จำแนก (Discriminant Analysis) โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น ตัวแปรทุกตัวต้องมีการแจกแจงแบบ Multivariate Normal Distribution และ Variance-covariance Matrix ของตัวแปรอิสระในแต่ละกลุ่มต้องเท่ากัน โดยใช้สถิติทดสอบ Box's M

2. สร้างตัวแปรจำแนก(Discriminant variate) พร้อมกับทดสอบความมีนัยสำคัญโดยวิธีของ Wilk's lambda

3. แปลความหมายของตัวแปรเชิงจำแนกโดยวิธีวิเคราะห์จากค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง Discriminant variate กับตัวแปรเดิมแต่ละตัว

4. ตรวจสอบความถูกต้องในการพยากรณ์กลุ่มของการจำแนกของตัวแปรจำแนกโดยวิธี Posterior Probability

ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้แนวทางการวิเคราะห์ของสูกางค์ จันทวานิช (2552: 144-148) โดยใช้ประโยคหลักที่ใช้จากการสัมภาษณ์มาจัดหมวดหมู่เพื่อจัดทำสรุปคำบรรยาย โดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์เนื้อหามี 5 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดคำหลักและประโยคหลักเป็นหัวข้อที่จะทำการวิเคราะห์
2. การวางโครงของข้อมูล โดยแบ่งออกเป็นชนิด (Categories) เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์
3. การคำนึงถึงบริบท (Context) ของผู้ให้สัมภาษณ์
4. วิเคราะห์เฉพาะเนื้อหาที่ปรากฏในการสัมภาษณ์
5. สรุปใจความการสัมภาษณ์ ประกอบการวิเคราะห์ความถี่ของคำ เนื้อหา และประโยคหลัก